

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/107/2001

PREFERENCJE PARTYJNE W SIERPNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W sierpniu¹, podobnie jak w lipcu, pytaliśmy ankietowanych nie o ich obecne preferencje wyborcze, czyli sympatie partyjne w miesiącu przeprowadzania sondażu, ale o decyzję, jaką podejmą we wrześniowych wyborach, a więc o to, na które z ugrupowań lub koalicji wyborczych będą głosować 23 września. Również podobnie jak w lipcu, w rozkładzie odpowiedzi nie uwzględniamy - inaczej niż w czerwcu i poprzednich miesiącach - kategorii „trudno powiedzieć”².

Przypomnijmy jeszcze, że na naszej liście umieszczamy nazwy wszystkich partii i ugrupowań tworzących daną koalicję lub komitet wyborczy wraz z nazwiskami ich liderów. W porównaniu z sondażem lipcowym nasza lista została poszerzona o Federację Ruchu Obrony Bezrobotnych i Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów RP. Tuż przed realizacją sondażu Ruch Odbudowy Polski zdecydował, że wystawi swoich kandydatów na listach Ligi Polskich Rodzin.

W sierpniu 64% ankietowanych zadeklarowało, że 23 września weźmie udział w wyborach parlamentarnych. Jest to o 4 punkty procentowe więcej niż w trzech ostatnich miesiącach poprzedzających obecny sondaż.

Nadal zdecydowanym faworytem wyborów pozostaje koalicja SLD-UP. Obecnie deklaracje poparcia tej koalicji we wrześniowych wyborach złożyła połowa potencjalnych uczestników głosowania mających sprecyzowane sympatie polityczne. W porównaniu z notowaniami z ubiegłego miesiąca wynik ten jest gorszy o 2 punkty procentowe, a w stosunku do czerwca - o 4 punkty. Zaznacza się więc nieznaczna, ale konsekwentna tendencja do spadku poparcia dla tej koalicji.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (135) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 sierpnia 2001 roku na liczącej 964 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Badani wyrażający chęć udziału w wyborach, ale odpowiadający „trudno powiedzieć” na pytanie o to, na którą partię będą głosować, są odliczani od podstawy procentowania wskazań na poszczególne partie.

Tabela 1

Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować 23 września br.?	VI 2001*	VII 2001	VIII 2001	
	w procentach			
Sojusz Lewicy Demokratycznej - SLD (Leszek Miller) wraz z Unią Pracy - UP (Marek Pol) oraz Krajowa Partia Emerytów i Rencistów - KPEiR (Tomasz Mamiński) Stronnictwo Demokratyczne - SD (Jan Klimek) Partia Ludowo-Demokratyczna - PLD (Roman Jagieliński)	54	52	50	
Platforma Obywatelska - PO (Andrzej Olechowski, Maciej Płażyński, Donald Tusk) oraz Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - SKL (Jan Maria Rokita) Unia Polityki Realnej - UPR (Janusz Korwin-Mikke)	15	13	14	
Polskie Stronnictwo Ludowe - PSL (Jarosław Kalinowski) oraz Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych (Bożena Banachowicz) Polska Racja Stanu (Dariusz Grabowski)	8	13	10	
Prawo i Sprawiedliwość - PiS: Prawo i Sprawiedliwość (Lech Kaczyński) Przymierze Prawicy - PP (Kazimierz Michał Ujazdowski)	6	6	10	
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy - AWSP , którą tworzą: Ruch Społeczny Akcja Wyborcza Solidarność - RS AWS (Jerzy Buzek) Porozumienie Polskich Chrześcijańskich Demokratów - PPChD (Antoni Tokarczuk) Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe - ZChN (Stanisław Zajac)	11	6	5	
Unia Wolności - UW (Bronisław Geremek) oraz Forum Dialogu (Marek Goliśzewski, Maciej Jankowski)	2	4	4	
Samoobrona (Andrzej Lepper)	2	2	1	
Liga Polskich Rodzin - LPR (Marek Kotlinowski) oraz Ruch Odbudowy Polski (Jan Olszewski)	-	2	1	
Przymierze dla Polski - PdP (Gabriel Janowski)	0	1	1	
Federacja Ruchu Obrony Bezrobotnych (Miroslaw Żeberek)	-	-	1	
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej Polskiej (Wojciech Paciorkowski)	-	-	1	
Polska Unia Gospodarcza - PUG (Wojciech Kornowski)	0	1	0	
Forum Obywatelskie - Chrześcijańska Demokracja (Lech Wałęsa - prezes honorowy, Janusz Tomaszewski)	1	0	0	
Polska Partia Socjalistyczna - PPS (Piotr Ikonowicz)	0	0	0	
Ruch Społeczny „Alternatywa” (Janina Kraus)	0	0	0	
Konfederacja Polski Niepodległej-Obóz Patriotyczny - KPN-OP (Adam Słomka)	-	0	0	
Inna partia lub organizacja	0	0	1	
	N=	569	531	467

* W czerwcu pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach”? W komunikacie opublikowanym w czerwcu uwzględniliśmy kategorię „trudno powiedzieć”, stąd odsetki głosów na poszczególne ugrupowania były nieco inne.

Poza koalicją SLD-UP wymagany próg wyborczy przekroczyłyby - według obecnych notowań - jeszcze trzy ugrupowania: Platforma Obywatelska (14%), PSL (10%) oraz Prawo i Sprawiedliwość (10%).

AWSP z 5-procentowym poparciem znalazłaby się poza parlamentem (jako koalicja potrzebuje minimum 8% głosów), podobnie jak UW, która uzyskała 4%.

W ciągu ostatnich trzech miesięcy poparcie dla PO jedynie nieznacznie się zmieniało - różnice wskazań mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Większe wahania poparcia odnotowujemy w stosunku do PSL - lipcowy wynik stronnictwa był wyższy niż w czerwcu (o 5 punktów), natomiast obecne notowania są gorsze niż miesiąc temu (o 3 punkty). Wzrosło natomiast (o 4 punkty procentowe) stabilne w poprzednich dwóch miesiącach poparcie dla PiS.

Chęć głosowania na pozostałe ugrupowania zadeklarowały już tylko nieznaczne odsetki respondentów. Liga Polskich Rodzin, mimo że na liście figurowała wraz z ROP-em, uzyskała zaledwie 1-procentowe poparcie. Również po 1% wyborców chciałoby głosować na Samoobronę, Przymierze dla Polski, Federację Ruchu Obrony Bezrobotnych i Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów RP. Pozostałe ugrupowania umieszczone na naszej liście uzyskały wynik niższy niż 0,5%.

PREFERENCJE W WYBORACH DO SENATU

W sierpniowym sondażu zapytaliśmy badanych, na kandydatów którego z ugrupowań, koalicji lub komitetów wyborczych mają zamiar głosować w wyborach do Senatu. Ze względu na odmienną ordynację wyborczą do Senatu nie zamieściliśmy listy partii, jak w pytaniu o wybory do Sejmu, lecz pytaliśmy tylko o kilka najbardziej znanych ugrupowań.

Jak wiadomo, w wyborach do Senatu wyborcy nie głosują na listy, lecz na konkretnych kandydatów, którzy wprawdzie mogą być popierani przez partie polityczne, ale mogą też być zgłaszani przez komitety niezwiązane z żadną partią polityczną. Praktyka poprzednich wyborów wskazuje, że wprawdzie tylko w pojedynczych przypadkach wybierano do Senatu kandydatów niezależnych, jednak skład Senatu pod względem przynależności partyjnej

senatorów nie był prostym odzwierciedleniem podziału mandatów w Sejmie. Znany bądź szczególnie lubiany polityk może w swoim okręgu zyskać głosy wyborców, którzy w wyborach do Sejmu głosują na inną partię niż ta, która go rekomenduje. Miesiąc temu³ co piąty badany deklarujący udział w najbliższym głosowaniu twierdził, że w wyborach do Senatu bardziej będzie brał pod uwagę osobę kandydata niż jego przynależność do partii, którą poparł w wyborach do Sejmu.

Z tych też względów zamieszczone tu odpowiedzi na pytanie o preferencje w wyborach do Senatu mają jedynie orientacyjne znaczenie, tym bardziej że badanym nie były znane ostateczne imienne listy kandydatów do Senatu w ich okręgach wyborczych.

Spośród ogółu ankietowanych niemal jedna piąta (19%) wskazała odpowiedź „nie mam zamiaru brać udziału w wyborach do Senatu”, natomiast ponad jedna czwarta (27%) - „trudno powiedzieć”. Rozkład odpowiedzi badanych, którzy zamierzają wziąć udział w wyborach do Senatu i mają wyklarowane preferencje, kształtuje się następująco.

Tabela 2

Na kandydatów którego z ugrupowań, koalicji lub komitetów wyborczych ma Pan(i) zamiar głosować w wyborach do Senatu?	Lipiec 2001 (N=508)	Sierpień 2001 (N=516)
	w procentach	
Sojusz Lewicy Demokratycznej wraz z Unią Pracy	55	50
Wspólna lista Akcji Wyborczej Solidarność Prawicy, Prawa i Sprawiedliwości, Platformy Obywatelskiej, Unii Wolności	26	32
Polskie Stronnictwo Ludowe	14	12
Samoobrona	2	2
Inna partia, koalicja lub komitet wyborczy	3	3

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” oraz „nie mam zamiaru brać udziału w wyborach do Senatu”

³ Por. komunikat CBOS „O wyborach do Senatu”, lipiec 2001.

W porównaniu z poprzednim miesiącem zaznaczyła się tu jeszcze wyraźniej niż w pytaniu o wybory do Sejmu spadkowa tendencja w poparciu dla koalicji SLD-UP. Poparcie dla Bloku Senat 2001 odpowiada niemal dokładnie sumie deklarowanego poparcia w wyborach do Sejmu dla poszczególnych ugrupowań tworzących ten blok (suma ta wynosi łącznie 33%). Natomiast deklarowane poparcie dla senatorów rekomendowanych przez PSL jest o 2 punkty wyższe niż poparcie dla tego Stronnictwa w wyborach do Sejmu.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI